

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ33/2021

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 21^η Μαΐου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι ένα (2021) ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Προεδρεύων:** **Αδάμ Καραγλάνης**, Αντιπρόεδρος
- 3. Μέλη:** **Δημήτριος Σταθακόπουλος** (σε τηλεδιάσκεψη)
- Μαρία Στυλιανίδη** (σε τηλεδιάσκεψη)
- Ερωφίλη Χριστοβασίλη** (σε τηλεδιάσκεψη)
- Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης** (σε τηλεδιάσκεψη)
- Βασιλική Σκαρτσούνη** (σε τηλεδιάσκεψη)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, Π.Ε. Διοικητικού - Οικονομικού

Εισηγήτρια: Ηλιάνα Κανταρτζή, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια Ηλιάνα Κανταρτζή (σε τηλεδιάσκεψη), η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου Μαριλένα Σιδέρη (σε τηλεδιάσκεψη) καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου Μαρία Παναγοηλιοπούλου (σε τηλεδιάσκεψη), οι οποίες αποδεσμεύτηκαν πριν από την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Ερώτημα: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 47686/16.04.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης (αριθ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2404/21.04.2021), όπως αυτό συμπληρώθηκε με το 10.05.2021 ηλεκτρονικό μήνυμα του φορέα (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ 2661/10.05.2021).

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις εγκαταστάσεις του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα, χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών με δικαίωμα τρίμηνης παράτασης, προϋπολογισθείσας δαπάνης 70.400,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη).

1. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 47686/16.04.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης (αριθ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2404/21.04.2021), όπως αυτό συμπληρώθηκε με το 10.05.2021 ηλεκτρονικό μήνυμα του φορέα (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ 2661/10.05.2021), ζητείται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις εγκαταστάσεις του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα, χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών με δικαίωμα τρίμηνης παράτασης, προϋπολογισθείσας δαπάνης 70.400,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη).

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Από τη μελέτη των στοιχείων και εγγράφων του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1 Με την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 11541/03.03.2020 Απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης (ΑΔΑΜ:20PROC006405236 2020-03-10) προκηρύχθηκε δημόσιος ανοικτός διαγωνισμός άνω των ορίων για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για την κάλυψη των αναγκών των Συνοριακών Σταθμών (ΣΣ) α) Ευζώνων, β) Προμαχώνα και γ) Κήπων –Καστανέων –Ορμενίου, συνολικής εκτιμώμενης αξίας τριακοσίων ενενήντα τριών χιλιάδων ευρώ (393.000,00€) χωρίς ΦΠΑ (487.320,00€

συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.), για χρονική διάρκεια ενός έτους (2021) με δικαίωμα τρίμηνης παράτασης. Ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, ενώ ήταν δυνατή η υποβολή προσφοράς για ένα ή περισσότερα εκ των τριών τμημάτων της διακήρυξης, ήτοι τους προαναφερθέντες ΣΣ.

- 2.2** Συναφώς, αναρτήθηκαν στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ τρεις ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί με α/α 1) 85464 για τον Σ.Σ. Ευζώνων με εκτιμώμενη αξία 130.000,00€ χωρίς ΦΠΑ, 2) 85465 για τον Σ.Σ. Προμαχώνα με εκτιμώμενη αξία 88.000,00€ χωρίς ΦΠΑ και 3) 85466 για τον Σ.Σ. Κήπων-Καστανέων-Ορμενίου με εκτιμώμενη αξία 175.000,00€ χωρίς ΦΠΑ.
- 2.3** Στο πλαίσιο του ως άνω διαγωνισμού, ο οποίος διενεργήθηκε στις 27.04.2020, κατατέθηκαν συνολικά πέντε (5) προσφορές για τον Σ.Σ. Προμαχώνα και κατόπιν της αποσφράγισης και των οικονομικών προσφορών έγιναν αποδεκτές οι προσφορές τριών εκ των πέντε συνολικά προσφερόντων οικονομικών φορέων.
- 2.4** Στη συνέχεια εκδόθηκε η υπ' αρ. πρωτ. 19054/25.05.2020 (ΑΔΑ:ΨΕ62ΟΡ1Υ-3ΟΣ) Απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης για την έγκριση των πρακτικών της 1ης και 2ης συνεδρίασης της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμών (αποσφράγιση – αξιολόγηση φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς και οικονομικών προσφορών), καθώς και την ανακήρυξη προσωρινών μειοδοτών του ως άνω διαγωνισμού.
- 2.5** Κατά της ως άνω απόφασης ασκήθηκε προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ από την εταιρεία «Δ. Στεφανίδης και Σια Ε.Ε.» για το τμήμα Προμαχώνας με ΓΑΚ 706/2020 προβάλλοντας ως λόγους 1) τον εσφαλμένο υπολογισμό των τετραγωνικών μέτρων ανά άτομο και 2) τον εσφαλμένο υπολογισμό εργαλαβικού διοικητικού κόστους από την μειοδότη εταιρεία «My security and facility systems A.E.»
- 2.6** Επί της ως άνω προσφυγής εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 861/13.07.2020 απόφαση της ΑΕΠΠ, η οποία αποδέχτηκε την προσφυγή εξετάζοντας μόνο τον 1ο λόγο αναφέροντας σχετικά ότι: *«ο μη ορθός υπολογισμός των τ.μ. ανά άτομο που θα απασχοληθεί καθημερινά στην οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας παρέχει αυτοτελές έρεισμα για την απόρριψη της προσφοράς της και για το λόγο αυτό παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση του δεύτερου λόγου...».*
- 2.7** Κατά της απόφασης 861/2020 της ΑΕΠΠ κατατέθηκε την 06.08.2020 αίτηση αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης από την εταιρεία “Mysecurity and facility systems A.E.”

- 2.8** Σχετικά εκδόθηκε η με αριθ. 125/10.09.2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης βάσει της οποίας γίνεται αποδεκτή η αίτηση αναστολής της εταιρείας “Mysecurity and facility systems A.E.” και αναστέλλεται η εκτέλεση της 861/2020 απόφασης της ΑΕΠΠ.
- 2.9** Σε συνέχεια της ανωτέρω απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης με το υπ’ αριθμ. πρωτ. 49209/05.10.2020 έγγραφό της απέστειλε πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης στους προσωρινούς μειοδότες, όπως αυτοί είχαν ανακηρυχθεί σύμφωνα με την 19054/25-05-2020 (ΑΔΑ:ΨΕ62ΟΡ1Υ-3ΟΣ) απόφαση του Συντονιστή και συγκεκριμένα για το τμήμα του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα στην εταιρεία “MY SECURITY AND FACILITY SYSTEMS A.E.”.
- 2.10** Εν συνεχεία, με την υπ’ αριθ. πρωτ. 50611/05.11.2020 (ΑΔΑ:ΩΥΤΦΟΡ1Υ-ΔΣΟ & ΑΔΑΜ:20ΑWRD007598976) απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης εγκρίθηκε το πρακτικό της 3^{ης} συνεδρίασης της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμών και Αξιολόγησης Προσφορών με αντικείμενο την αποσφράγιση και αξιολόγηση των δικαιολογητικών των προσωρινών μειοδοτών και κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού για το τμήμα του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα στην εταιρεία “MY SECURITY AND FACILITY SYSTEMS A.E.”.
- 2.11** Κατά της απόφασης κατακύρωσης ασκήθηκε προδικαστική προσφυγή από την «Δ. Στεφανίδης & ΣΙΑ Ε.Ε.» με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 1666/17.11.2020 επί της οποίας εκδόθηκε η με αριθ. 74/2021 απόφαση της ΑΕΠΠ, η οποία δέχεται την προδικαστική προσφυγή και ακυρώνει την προσβαλλόμενη υπ’ αριθ. πρωτ. 50611/05.11.2020 απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης κατά το μέρος της κατακύρωσης στην «MY SECURITY AND FACILITY SYSTEMS A.E.» για την καθαριότητα του Σ.Σ. Προμαχώνα, δοθέντος ότι, η 861/2020 απόφαση ΑΕΠΠ δεν έχει ακυρωθεί κι ως εκ τούτου η απόφαση της αναθέτουσας αρχής με την οποία κατακυρώνεται η σύμβαση στην παρεμβαίνουσα, πάσχει ακυρότητας, καθώς ενσωματώνει την εκτελεστή πράξη ανάδειξης προσωρινού αναδόχου η οποία έχει κριθεί ως παράνομη με την ως άνω απόφαση της ΑΕΠΠ, η οποία εξακολουθεί να είναι σε ισχύ.
- 2.12** Από την εταιρεία «MY SECURITY AND FACILITY SYSTEMS A.E.» κατατέθηκε στις 14.10.2020 αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης κατά της αριθ. 861/2020 απόφασης της ΑΕΠΠ, η εκδίκαση της οποίας προσδιορίστηκε αρχικά για τις 18.02.2021 και κατόπιν αναβλήθηκε δις για τις 18.03.2021 και 24.06.2021.

2.13 Τέλος, σημειώνεται ότι η αναθέτουσα αρχή προέβη στην σύναψη των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για τα τμήματα (1) Σ.Σ. Ευζώνων και (3) Σ.Σ. Κήπων –Καστανέων –Ορμενίου, κατόπιν και της διενέργειας προσυμβατικού ελέγχου σύμφωνα με την πράξη 9/2020 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίες εκτελούνται από 01.01.2021.

3. Κατόπιν των ανωτέρω, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης με το υπ' αριθμ. πρωτ. 47686/16.04.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικού της (αριθ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2404/21.04.2021), όπως αυτό συμπληρώθηκε με το 10.05.2021 ηλεκτρονικό μήνυμα του φορέα (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ 2661/10.05.2021), ζητά την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη), για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις εγκαταστάσεις του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα, χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών με δικαίωμα τρίμηνης παράτασης, προϋπολογισθείσας δαπάνης 70.400,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%.

Με το εξεταζόμενο αίτημά της, η αιτούσα προβάλλει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- «• Επειδή ο διαγωνισμός είναι σε εκκρεμότητα και η ανάγκη καθαρισμού των εγκαταστάσεων του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα Σερρών είναι κατεπείγουσα για λόγους δημοσίου συμφέροντος, τόσο για την προστασία της δημόσιας υγείας, του περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού covid-19 αλλά και της δημόσιας εικόνας της χώρας μας, επειδή ο Σ.Σ. Προμαχώνα αποτελεί πύλη εισόδου διερχομένων από άλλες χώρες.
- Επειδή αποτελεί απρόβλεπτο γεγονός η αναστολή της λειτουργίας των δικαστηρίων λόγω κορωνοϊού, σχετικά σημειώνεται ότι ενώ είχε οριστεί δικάσιμος για την αίτηση ακύρωσης της αριθ. 861/2020 απόφασης της ΑΕΠΠ στις 18-2-2021 αναβλήθηκε για την 18-3-2021 και πήρε νέα αναβολή για τις 24-6-2021 χωρίς να μπορεί να προβλεφθεί ο χρόνος εκδίκασης της υπόθεσης.
- Επειδή υπάρχει αιτιώδης συνάφεια του απρόβλεπτου γεγονότος της αναστολής της λειτουργίας των δικαστηρίων η οποία καθιστά κατεπείγουσα ανάγκη την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού στο Σ.Σ. Προμαχώνα ιδιαίτερα εν μέσω πανδημίας.
- Επειδή η υπέρμετρη καθυστέρηση στην τελεσφόρηση του τμήματος (2) του διαγωνισμού δεν οφείλεται στην Υπηρεσία μας η οποία ως αναθέτουσα αρχή δημοσίευσε εγκαίρως την διακήρυξη τον Μάρτιο 2020 (20PROC006405236 2020-03-10) για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για το έτος 2021.
- Επειδή αποτελεί απολύτως αναγκαίο μέτρο η προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του άρθρου 32 παρ. 2γ του Ν.

4412/2016, για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών, με διάρκεια οκτώ μηνών μέχρι τέλους του έτους 2021 και δικαίωμα τρίμηνης παράτασης όπως προβλέπεται σύμφωνα με την ρήτρα 4.5 της διακήρυξης 1/20 του διαγωνισμού και των συμβάσεων που υπογράφηκαν κατόπιν προσυμβατικού ελέγχου. Η ανάθεση θα έχει προϋπολογισθείσα αξία μέχρι του ποσού των εβδομήντα χιλιάδων τετρακοσίων ευρώ (70.400,00€) χωρίς ΦΠΑ, υπολογιζόμενη κατ' αναλογία του συνολικού προϋπολογισμού του τμήματος 2 της διακήρυξης (88.000,00€ για 12 μήνες με δικαίωμα έως και τρίμηνης παράτασης).».

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

4. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ορίζει ότι: «2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) [...] Ειδικότερα: [...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/EK και 2014/25/EK, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα «προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών» από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη τη Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφαση της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον «εργάσιμες» ημέρες. [...]».

5. Η διάταξη του άρθρου 1 παράγραφος 2 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016) ορίζει ότι: «Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...] Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού».

6. Στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 2 και του άρθρου 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: 1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και β) ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224,

2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)», νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, [...]

5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...]

9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην περίπτωση 6. (α) ως «δημόσιες συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών» νοούνται αυτές με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά την έννοια των στοιχείων α' και β', αντίστοιχα, της περίπτωσης 6 της παραγράφου 3, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Γ', όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, (β) ως «δημόσιες συμβάσεις γενικών υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην υποπερίπτωση α' της παρούσας περίπτωσης, [...]”

7. Η διάταξη του άρθρου 5 (“Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)”) του ίδιου ως άνω νόμου ορίζει ότι:

“Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα

της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα,,[...]”.

Συναφώς επισημαίνεται ότι, με βάση τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30^{ης} Οκτωβρίου 2019 «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων», το ως άνω ποσό, από 01.01.2020 αναπροσαρμόστηκε στις 139.000 ευρώ.

8. Στις διατάξεις του άρθρου 6 (“Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)”) του ίδιου ως άνω νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...]

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμνεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμωμένη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]

8. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος. [...]

10. Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 8 και 9, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα κατά τις διατάξεις του παρόντος Βιβλίου, λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη αξία μόνο του τμήματος, εφόσον αυτή, χωρίς ΦΠΑ, είναι μικρότερη από 80.000 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες ή από 1.000.000 ευρώ για έργα. Πάντως, η συνολική αξία των τμημάτων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων στις οποίες έχει

διαιρεθεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη απόκτηση ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών. [...]

11. Όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή οι οποίες προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης:

α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ίδιου τύπου οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, ει δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης·

β) είτε η εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.[...]"

9. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

"2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη".

10. Στις διατάξεις του άρθρου 364 του ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι:

«Άρθρο 364 Ανασταλτικό αποτέλεσμα

1. Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση της ΑΕΠΠ μετά από άσκηση προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 368. Κατά τα λοιπά, η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 366.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν δεν απαιτείται προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης,

β) αν υποβλήθηκε μόνο μία (1) προσφορά και δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι

και

γ) εφόσον πρόκειται για εκτελεστική σύμβαση συμφωνίας - πλαίσιο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39, ή για σύμβαση που συνάπτεται στο πλαίσιο Δυναμικού Συστήματος Αγορών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 33 και 270».

11. Στις διατάξεις του άρθρου 372 ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι:

«Άρθρο 372 Δικαστική προστασία στο πεδίο που προηγείται της σύναψης της σύμβασης

1. Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης της ΑΕΠΠ και την ακύρωσή της ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αναθέτουσας αρχής, με τριμελή σύνθεση, το οποίο αποφαινεται αμετακλήτως. Δικαίωμα άσκησης των ίδιων ενδίκων βοηθημάτων έχει και η αναθέτουσα αρχή αν η ΑΕΠΠ κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή. Με τα ένδικα βοηθήματα της αίτησης αναστολής και της αίτησης ακύρωσης λογίζονται ως συμπροσβαλλόμενες με την απόφαση της ΑΕΠΠ και όλες οι συναφείς προς την ανωτέρω απόφαση πράξεις ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής, εφόσον έχουν εκδοθεί ή συντελεστεί αντιστοίχως έως τη συζήτηση της αίτησης αναστολής ή την πρώτη συζήτηση της αίτησης ακύρωσης. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου, για την εκδίκαση των διαφορών αυτών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 18/1989 (Α' 8).

2. Αιτήσεις αναστολής του νόμου αυτού εκδικάζονται από τον Πρόεδρο Εφετών του οικείου Διοικητικού Εφετείου ή από τον Εφέτη που αυτός ορίζει. Σε περίπτωση ιδιαίτερης σπουδαιότητας της υπόθεσης, ο ανωτέρω Πρόεδρος ή Εφέτης μπορεί να εισάγουν την αίτηση σε τριμελές συμβούλιο του δικαστηρίου, στο οποίο προεδρεύει ο Πρόεδρος Εφετών και μετέχει ο Εφέτης Εισηγητής.

3. [...] 4. Η άσκηση της αίτησης αναστολής δεν εξαρτάται από την προηγούμενη άσκηση της αίτησης ακύρωσης.

Η αίτηση αναστολής κατατίθεται στο αρμόδιο δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής και συζητείται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεσή της.

Για την άσκηση της αιτήσεως αναστολής κατατίθεται παράβολο το ύψος του οποίου ανέρχεται σε ποσοστό 0,1% της προϋπολογισθείσας αξίας, περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α., το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και ανώτερο των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Το 1/2 του ποσού του παραβόλου καταβάλλεται κατά την κατάθεση της αιτήσεως και αν η αίτηση απορριφθεί ο αιτών καταδικάζεται στην καταβολή του υπολοίπου 1/2 με την απόφαση του δικαστηρίου.

Για την είσπραξη του παραβόλου εκδίδεται αποκλειστικά διπλότυπο είσπραξης από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, υπέρ του Ταμείου Χρηματοδότησεως Δικαστικών Κτηρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) και υπέρ του Δημοσίου, σε ποσοστό 60% και 40% του συνολικού ύψους

αντιστοίχως, το οποίο καταμερίζεται σε δύο αντίστοιχα Κ.Α.Ε.. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της αιτήσεως αναστολής το δικαστήριο διατάσσει την απόδοσή του στον αιτούντα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 36 του π.δ. 18/1989.

Με την κατάθεση της αιτήσεως αναστολής η προθεσμία άσκησης της αίτησης ακύρωσης διακόπτεται και αρχίζει από την επίδοση της σχετικής απόφασης.

Ο διάδικος που πέτυχε υπέρ αυτού την αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης, οφείλει μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την επίδοση της απόφασης αυτής, να ασκήσει την αίτηση ακύρωσης, διαφορετικά αίρεται αυτοδικαίως η ισχύς της αναστολής. Η δικάσιμος για την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης δεν πρέπει να απέχει πέραν του τριμήνου από την κατάθεση του δικογράφου. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 52 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), η αίτηση αναστολής γίνεται δεκτή εφόσον πιθανολογείται σοβαρά η παράβαση κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του εσωτερικού δικαίου και η αναστολή είναι αναγκαία για να αρθούν τα δυσμενή από την παράβαση αποτελέσματα ή να αποτραπεί η ζημία των συμφερόντων του αιτούντος. Η αίτηση όμως μπορεί να απορριφθεί αν, από τη στάθμιση της βλάβης του αιτούντος, των συμφερόντων τρίτων και επιτακτικών λόγων γενικού δημοσίου συμφέροντος, κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος.

Η απόφαση επί της αναστολής εκδίδεται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την εκδίκαση της αίτησης. Το διατακτικό των αποφάσεων αυτών, υπογραφόμενο από τον Πρόεδρο, τα μέλη και τον Γραμματέα, εκδίδεται υποχρεωτικά μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την εκδίκαση της αίτησης ή αν έχει χορηγηθεί προθεσμία στους διαδίκους για τη νομιμοποίησή τους ή για την υποβολή υπομνήματος από τη λήξη της προθεσμίας αυτής. Η προθεσμία προς τους διαδίκους δεν μπορεί πάντως να υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες από την εκδίκαση.

Η άσκηση αίτησης αναστολής κωλύει τη σύναψη της σύμβασης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά.

5. Εάν η αίτηση αναστολής γίνει δεκτή, το όργανο το οποίο εξέδωσε την πράξη της οποίας η εκτέλεση αναστέλλεται με την απόφαση μπορεί να συμμορφωθεί προς το διατακτικό ή και το εν γένει περιεχόμενο της απόφασης και να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει κατάλληλα την πράξη που προκάλεσε τη διαφορά. Στην περίπτωση αυτή, για το κύριο ένδικο βοήθημα που ασκήθηκε, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989.

6. Αν ο ενδιαφερόμενος δεν άσκησε ή άσκησε ανεπιτυχώς την αίτηση αναστολής και η σύμβαση υπογράφηκε και ολοκληρώθηκε η εκτέλεσή της πριν από τη συζήτηση της αίτησης ακύρωσης, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989.

7. Αν το δικαστήριο ακυρώσει πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής μετά τη σύναψη

της σχετικής σύμβασης, η τελευταία δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψη αυτής είχε ανασταλεί η διαδικασία σύναψης της σύμβασης με απόφαση της ΑΕΠΠ ή με απόφαση επί αίτησης αναστολής ή με προσωρινή διαταγή. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 373».

12. Τα οριζόμενα στον ν.4782/2021 (Α' 36/2021) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία.» και ιδίως το άρθρο 142 «Έναρξη ισχύος Μέρους Α'», σύμφωνα με το οποίο :

«1. Η ισχύς των διατάξεων:

α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016,

β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 55, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131, 134 και 138,

γ) του άρθρου 108, κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016,

δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021.

2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α' της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.»

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

13. Το υπό εξέταση αίτημα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης, η οποία αποτελεί Κεντρική Κυβερνητική Αρχή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, αφορά σε προσφυγή της εν λόγω αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9(β) του ιδίου ως άνω νόμου.

Η προτεινόμενη, βάσει του εξεταζόμενου αιτήματος, σύμβαση, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 70.400,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ υπολείπεται του ποσού του κατώτατου ορίου της εκτιμώμενης αξίας συμβάσεων υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές του άρθρου 5 παρ. β του ν. 4412/2016, ως αυτό ισχύει μετά τη θέση σε ισχύ του σχετικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30ης Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, ήτοι τις 139.000,00€. Ως εκ τούτου, δέον όπως εξετασθεί η αρμοδιότητα της Αρχής, λόγω ποσού, για την έκδοση σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011.

Επισημαίνεται σχετικά ότι σύμφωνα με την παρ. 11, του άρθρου 6 του ν. 4412/2016, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή οι οποίες προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, όπως στην προκειμένη περίπτωση, λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης:

α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ιδίου τύπου οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, ει δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης·

β) είτε η εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

14. Σύμφωνα με τα υποβληθέντα στοιχεία του φακέλου του υπό εξέταση αιτήματος διαπραγμάτευσης, προκύπτουν τα εξής:

Ο αιτούμενος προϋπολογισμός, με βάση τα διαλαμβανόμενα στο αίτημα, προέκυψε βάσει του προκηρυχθέντος ανοιχτού διαγωνισμού άνω των ορίων, η συνολική προϋπολογιζόμενη δαπάνη του οποίου ανερχόταν στο ποσό των 393.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ για το έτος 2021, δεδομένου ότι αφορά σε μέρος αυτού και ειδικότερα το Τμήμα του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα, χρονικά αναπροσαρμοσμένο (βλ. ανωτέρω Ιστορικό, παρ. 2.1). Επισημαίνεται σχετικά ότι έχουν ήδη συναφθεί και εκτελούνται από 01.01.2021 οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για τα άλλα δύο τμήματα του εν λόγω διαγωνισμού (βλ. ανωτέρω Ιστορικό, παρ. 2.13).

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι για το έτος 2021 η συνολική εκτιμώμενη αξία των συμβάσεων ιδίου τύπου της αναθέτουσας αρχής θα ανέλθει σε ποσό που υπερβαίνει το κατώτατο όριο του άρθρου 5 παρ. β του ν. 4412/2016 (βλ. ανωτέρω, Ιστορικό παρ. 2.2) κι,

ως εκ τούτου, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

15. Εν προκειμένω, η νομική βάση για την υποβολή του αιτήματος της αναθέτουσας αρχής είναι η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγον), καθώς αυτήν επικαλείται ρητά ο φορέας.

16. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, και βλ. σχετικώς ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας, το δε βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

17. Καταρχήν, πρέπει να διερευνηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του επικαλούμενου στο αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής άρθρου 32, παράγραφος 2, περίπτωση γ' του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου, η εφαρμογή της τελευταίας εξαρτάται από τη συνδρομή πέντε σωρευτικών προϋποθέσεων.

18. (α) Συγκεκριμένα, προϋποθέτει:

- i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,
- ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,
- iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,
- iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι Αναθέτουσες Αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,
- v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

(β) Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.), οι οποίες καθιστούν κατεπειγόντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών στους πληγέντες.

(γ) Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του Π.Δ. 60/2007 και πλέον άρθρο 32, παράγραφος 2, περίπτωση γ' του Ν. 4412/2016, η Αναθέτουσα Αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δε μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣΤΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της Αναθέτουσας Αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της Αναθέτουσας Αρχής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008).

19. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν δεν πληρείται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

20. Εν προκειμένω, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη για παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα, χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών με δικαίωμα τρίμηνης παράτασης, προϋπολογισθείσας δαπάνης 70.400,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, όπως ρητώς μνημονεύεται στο σχετικό αίτημα.

21. Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και αξιολογώντας τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, προκύπτουν τα ακόλουθα:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

Σύμφωνα με το υπό κρίση αίτημα, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ως κατεπείγουσα ανάγκη μη συμβιβαζόμενη με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες την «ανάγκη καθαρισμού των εγκαταστάσεων του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα Σερρών [...] για λόγους δημοσίου συμφέροντος, τόσο για την προστασία της δημόσιας υγείας, του περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού covid-19 αλλά και της δημόσιας εικόνας της χώρας μας, επειδή ο Σ.Σ. Προμαχώνα αποτελεί πύλη εισόδου διερχομένων από άλλες χώρες».

Συναφώς επισημαίνεται από την αναθέτουσα αρχή ότι προκειμένου «να μην διακοπεί η παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στο Σ.Σ. Προμαχώνα εφόσον δεν προέκυψε ανάδοχος από τη διαγωνιστική διαδικασία, η Υπηρεσία μας, έχοντας υπόψη μεταξύ άλλων και την κατευθυντήρια οδηγία 25/2020, προέβη σε ανάθεση παροχής υπηρεσιών για το διάστημα 21 Ιανουαρίου έως 20 Μαΐου 2021 στην εταιρεία “Myservices Security and Facility A.E.” [...], με την οποία είχε συνάψει σύμβαση με τον προηγούμενο διαγωνισμό, για το συνολικό ποσό των έντεκα χιλιάδων εξακοσίων δέκα έξι ευρώ (11.616,00€) χωρίς ΦΠΑ ή 14.403,84 με ΦΠΑ. Σημειώνουμε ότι, για το διάστημα αυτό παρέχονται στοιχειώδεις υπηρεσίες καθαρισμού».

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η ανάγκη ανάθεσης των εν λόγω υπηρεσιών καθαριότητας πράγματι είναι επείγουσα, καθώς η σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας που ίσχυε τερματίστηκε και η καθαριότητα των χώρων του Συνοριακού Σταθμού κρίνεται αναγκαία για την διασφάλιση της δημόσιας υγείας τόσο του προσωπικού του όσο και των διερχομένων από άλλες χώρες ειδικά εν μέσω της πανδημίας και της προσπάθειας περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19.

(ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

Ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα αρχή με το αίτημά της προβάλλει την αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων λόγω κορωνοϊού για μεγάλο χρονικό διάστημα και την συνεπεία αυτής αναβολή της συζήτησης της αίτησης

ακύρωσης της αριθ. 861/2020 απόφασης της ΑΕΠΠ από την αρχικώς ορισθείσα δικάσιμο της 18.02.2021 για την 18.03.2021 και έπειτα για την 24.06.2021.

Αρχικά, επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο εξετάσεως της συνδρομής της κατεπείγουσας ανάγκης προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, έχει κριθεί ότι η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της υποβολής ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση η οποία να συνδέεται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής προμήθειας (βλ. ενδεικτικά πράξεις Τμ. VI Ελ. Συν. 91/2007 και 205/2007 και Τμ. IV 160/2013, 182/2014)). Η ανωτέρω παρατεθείσα πάγια νομολογία, περί μη συνδρομής απρόβλεπτου γεγονότος, συνάδει και με την με αρ. 1747/2011 Απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία *“κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 25 του π.δ 60/2007, δεν συνιστά απρόβλεπτο γεγονός που θα δικαιολογούσε κατ' εξαίρεση, την επιλογή από τη Διοίκηση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση το γεγονός της άσκησης των προβλεπόμενων εκ του νόμου ένδικων μέσων παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας”* (σκέψη 7). Αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και η Αρχή σε παλαιότερες αποφάσεις της (βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις 1, 25, 30, 49, 73, 93/2014, 159 και 160/2016).

Ωστόσο, στην υπό εξέταση περίπτωση εκ των διαλαμβανομένων στον υποβληθέντα φάκελο στοιχείων προκύπτουν τα κάτωθι:

Εν πρώτοις, κατά τον προσδιορισμό της αίτησης ακύρωσης επί της αριθ. 861/2020 απόφασης της ΑΕΠΠ, καίτοι κατά το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι: *«Η δικάσιμος για την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης δεν πρέπει να απέχει πέραν του τριμήνου από την κατάθεση του δικογράφου»*, δεν τηρήθηκε από το αρμόδιο δικαστήριο το σχετικό χρονικό πλαίσιο, αλλά προσδιορίστηκε η συζήτησή της σε χρόνο ανώτερο του ως άνω προβλεπόμενου, περίπου κατά ένα μήνα, ήτοι στις 18.02.2021 (από τις 14.10.2020 που κατατέθηκε το δικόγραφο), ενώ, περαιτέρω, αναβλήθηκε ήδη δις για τις 18.03.2021 και 24.06.2021 (βλ. ανωτέρω Ιστορικό, παρ. 2.12). Παρά το γεγονός ότι η τήρηση του προβλεπόμενου τριμήνου για τον προσδιορισμό της δικασίμου έχει κριθεί ότι δεν αποτελεί καθεαυτήν για το Δικαστήριο δεσμευτική υποχρέωση, αλλά μάλλον σύσταση του νομοθέτη για την ταχεία εκδίκαση τέτοιας φύσεως υποθέσεων, εν τούτοις η ανωτέρω χρονική καθυστέρηση ως προς τον προσδιορισμό της δικασίμου της αίτησης ακύρωσης από το δικαστήριο και οι επέκεινα αναβολές συζήτησης αυτής διαφαίνεται ότι αποτελούν απότοκη συνέπεια της αναστολής των δικαστηρίων στο πλαίσιο των έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω

διασποράς του κορωνοϊού COVID–19¹.

Επομένως, οι προαναφερόμενες χρονικές καθυστερήσεις, ήτοι ο προσδιορισμός δικασίμου της ασκηθείσας αίτησης ακύρωσης σε χρόνο που απέχει πέραν του τριμήνου από την κατάθεση του δικογράφου και οι συνεχείς αναβολές της συζήτησης αυτής, λόγω λήψης έκτακτων μέτρων διαφαίνεται ότι συνιστούν περιστάσεις που μπορεί να θεωρηθεί ότι προκάλεσαν πρόσθετη μη εκτιμώμενη καθυστέρηση στην υπό εξέταση διαγωνιστική διαδικασία και, ως εκ τούτου, συνεκτιμάται η αδυναμία προβλέψεως αυτών από την αναθέτουσα αρχή (πρβλ. Ελ.Συν. Τμήμα 35/2008, ΝΣΚ ΓΝΔ 17/2010, καθώς και Δ62/2018 και Δ98/2020 γνώμες της Αρχής).

(iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει:

Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της εφαρμοστέας διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, θα πρέπει η κατεπείγουσα ανάγκη που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή να οφείλεται σε απρόβλεπτες περιστάσεις, με τις οποίες να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια.

Όπως προκύπτει από τα υποβληθέντα στοιχεία, η δικαστική εμπλοκή του διενεργηθέντος διαγωνισμού, όπως συσχετίζεται ανωτέρω συνδυαζόμενη με την αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων λόγω των έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID–19, εξ ου και η αδυναμία σύναψης της σχετικής σύμβασης, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αδυναμία της αναθέτουσας αρχής να καλύψει με άλλο τρόπο την ενεστώσα, άμεση και διαρκή ανάγκη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στο Συνοριακό Σταθμό Προμαχώνα.

(iv) Ως προς το ότι, οι περιστάσεις που επικαλούνται οι Αναθέτουσες Αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη:

Αναφορικά με την εν λόγω προϋπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής:

Ως προελέχθη, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης τη δικαστική εμπλοκή του διενεργηθέντος με την υπ' αριθμ.

¹ Στο πλαίσιο της λήψης έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, μεταξύ των οποίων και η αναστολή των δικαστηρίων κι εν προκειμένω των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, εκδόθηκαν οι εξής ΚΥΑ που αφορούν το επίμαχο διάστημα των αναβολών που δόθηκαν για τη συζήτηση της αίτησης ακύρωσης: ΚΥΑ 9147/10.02.2021 (ΦΕΚ Β' 534) για το χρονικό από 15.02.2021 έως 01.03.2021, ΚΥΑ 12639/27.02.2021 (ΦΕΚ Β' 793) για το χρονικό διάστημα από 01.03.2021 έως 08.03.2021, ΚΥΑ 14453/06.03.2021(ΦΕΚ Β' 895) για το χρονικό διάστημα από 04.03.2021 έως 16.03.2021 και ΚΥΑ 16320/13.03.2021 (ΦΕΚ Β' 996) για το χρονικό διάστημα από 16.03.2021 έως 22.03.2021.

πρωτ. οικ. 11541/03.03.2020 Απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης διαγωνισμού (βλ. Ιστορικό, παρ. 2.1) λόγω της αναστολής των δικαστηρίων στο πλαίσιο των έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19.

Οι υπηρεσίες καθαριότητας αποτελούν πάγια και διαρκή ανάγκη, επομένως δύναται να προγραμματιστούν σε ετήσια βάση έγκαιρα από την αναθέτουσα αρχή. Ο εκάστοτε φορέας, άλλωστε, οφείλει να προγραμματίζει τις ανάγκες του και να ξεκινά τις κατά περίπτωση νόμιμες διαδικασίες στον κατάλληλο χρόνο, ούτως ώστε να είναι σε θέση να τις περατώσει έγκαιρα (βλ. Πράξη 4/2013 Τμήμα IV Ελ. Συν.).

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν υπ' όψιν της Αρχής, η αναθέτουσα αρχή προέβη εγκαίρως σε ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για την κάλυψη των αναγκών της, ήτοι το Μάρτιο 2020, σχεδόν δέκα μήνες πριν τη λήξη της ισχύουσας τότε σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις 31.12.2020, ενώ περαιτέρω διαφαίνεται ότι η καθυστέρηση εκ της δικαστικής εμπλοκής δεν ήταν δυνατό να εκτιμηθεί χρονικά από την αναθέτουσα αρχή δεδομένου ότι οφείλεται στις απορρέουσες από τη λήψη έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 περιστάσεις.

Δεν προκύπτει, ωστόσο, από τα στοιχεία του φακέλου για ποιο λόγο η αναθέτουσα αρχή δεν έκανε χρήση της δυνατότητας χρήσης της συντετμημένης προθεσμίας του άρθρου 27 παρ. 3 του 4412/2016 ή της παρέκκλισης της παρ. 10 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (υπό τις προϋποθέσεις του εν λόγω άρθρου). Συναφώς επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 46 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, η οποία αφορά τη διάταξη 27 παρ. 3 της εν λόγω Οδηγίας, όπως αυτή ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με την ταυτάριθμη διάταξη του ν. 4412/2016, «*Θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να συντομεύουν ορισμένες προθεσμίες που ισχύουν για τις ανοικτές και κλειστές διαδικασίες και για τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, εάν οι προθεσμίες αυτές δεν θα ήταν εφικτό να τηρηθούν λόγω επείγουσας ανάγκης, η οποία πρέπει να αιτιολογείται δεόντως από τις αναθέτουσες αρχές. Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι δεν είναι απαραίτητο να πρόκειται για κατεπείγουσα ανάγκη οφειλομένη σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τα οποία δεν ευθύνεται*». Προκύπτει, κατά συνέπεια, ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εν λόγω διάταξης παρέχουν στις αναθέτουσες αρχές ευελιξία τηρώντας ταυτοχρόνως τα εχέγγυα μιας διαφανούς διαγωνιστικής διαδικασίας κι ως εκ τούτου η χρήση της εν λόγω διάταξης θα πρέπει να προκρίνεται έναντι της εξαιρετικής διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, οι προϋποθέσεις εφαρμογής της οποίας ερμηνεύονται *stricto sensu*.

(ν) Ως προς την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο:

Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο κρίσης της πλήρωσης της συγκεκριμένης περίπτωσης, θα

πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς το αναγκαίο μέτρο ανάθεσης της σκοπούμενης σύμβασης. Ως προς τη συγκεκριμένη προϋπόθεση συνδρομής της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, σημειωτέον ότι, όπως έχει σχετικώς κριθεί (βλ. ενδεικτικά 1/2012, 24/2012, 348/2014, 56/2015 Δ75/2019 Γνώμες της Αρχής), λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της διάταξης, η εφαρμογή της συγκεκριμένης εξαιρετικής διαδικασίας για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης επιτρέπεται επί τη βάση της προσωρινής και άμεσης κάλυψης των επικαλούμενων κατεπειγουσών και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των παγίων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής, ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επομένως, το κατ' επίκληση της ανωτέρω διάταξης του ν. 4412/2016 αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο και όχι να καλύπτει το σύνολο των αναγκών της αιτούσας αναθέτουσας αρχής, καθώς αυτές μπορούν να καλύπτονται με δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται με τις συνήθεις (ανοιχτή ή κλειστή) διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης (βλ. ενδεικτικά Δ127/2018, Δ75/2019 και Δ84/2019 Γνώμες της Αρχής).

Εν προκειμένω, το υποβληθέν αίτημα αφορά σε σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας χρονικής διάρκειας οκτώ (8) μηνών με δικαίωμα τρίμηνης παράτασης, χωρίς επαύξηση του οικονομικού αντικειμένου κατά δήλωση της αναθέτουσας αρχής, προϋπολογισθείσας δαπάνης 70.400,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%. Ειδικότερα, στο αίτημά της η αναθέτουσα αρχή αναφέρει ότι «αποτελεί απολύτως αναγκαίο μέτρο η προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του άρθρου 32 παρ. 2γ του Ν. 4412/2016, για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών, με διάρκεια οκτώ μηνών μέχρι τέλους του έτους 2021 και δικαίωμα τρίμηνης παράτασης όπως προβλέπεται σύμφωνα με την ρήτρα 4.5 της διακήρυξης 1/20 του διαγωνισμού και των συμβάσεων που υπογράφηκαν κατόπιν προσυμβατικού ελέγχου. Η ανάθεση θα έχει προϋπολογισθείσα αξία μέχρι του ποσού των εβδομήντα χιλιάδων τετρακοσίων ευρώ (70.400,00€) χωρίς ΦΠΑ, υπολογιζόμενη κατ' αναλογία του συνολικού προϋπολογισμού του τμήματος 2 της διακήρυξης (88.000,00€ για 12 μήνες με δικαίωμα έως και τρίμηνης παράτασης)».

Με το 10.05.2021 ηλεκτρονικό μήνυμα του φορέα (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ 2661/10.05.2021) προσκομίστηκαν, συμπληρωματικά προς απόδειξη της ανάθεσης της αιτούμενης σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, τα ακόλουθα στοιχεία: «Σχετικά με την υπόθεση καθαριότητας του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα για την οποία δεν αναδείχθηκε ανάδοχος λόγω δικαστικών διενέξεων σας ενημερώνουμε ότι είχε οριστεί δικάσιμος για την αίτηση ακύρωσης της αριθ. 861/2020 απόφασης της ΑΕΠΠ στις 18-2-2021 αναβλήθηκε για την 18-3-2021 και πήρε νέα αναβολή για την 24-6-2021 χωρίς να μπορεί να

προβλεφθεί ο χρόνος εκδίκασης της υπόθεσης και κοινοποίησης της απόφασης η οποία μπορεί να καθαρογραφεί και να μας κοινοποιηθεί μετά από 2 έως 3 μήνες, μέσα στην περίοδο του καλοκαιριού που είναι κλειστά τα δικαστήρια και η υπόθεση ενδέχεται να ολοκληρωθεί κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου – Οκτωβρίου 2021.

Στη διακήρυξη προβλεπόταν ως ρήτρα η τρίμηνη παράταση και συμπεριλήφθηκε και στις συμβάσεις των δύο άλλων τμημάτων του διαγωνισμού και επειδή ο διαγωνισμός είναι ενιαίος για τα τρία τμήματα θα ήταν σκόπιμο να λήγουν την ίδια περίοδο».

Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι παρόλο που στο υποβληθέν αίτημα η διάρκεια της προς ανάθεση σύμβασης ορίζεται σε οκτώ (8) μήνες με δυνατότητα τρίμηνης παράτασης, το αίτημα θα πρέπει να εκληφθεί ως έντεκα (11) μηνών εν συνόλω, καθώς η κρίση περί της πλήρωσης των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 για το επιπλέον διάστημα των τριών μηνών δε δύναται να καταληφθεί στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής. Περαιτέρω, το γεγονός ότι στο διαγωνισμό που διενεργήθηκε προβλεπόταν ρήτρα τρίμηνης παράτασης ουδεμία επιρροή ασκεί επί του υπό εξέταση αιτήματος, καθώς η προς ανάθεση σύμβαση αποτελεί μία αυτοτελή διαδικασία, η οποία στοχεύει στην προσωρινή και άμεση κάλυψη των επικαλούμενων κατεπειγουσών και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των παγίων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής.

Αναφορικά δε με τα στοιχεία που προσκόμισε η αναθέτουσα αρχή για τη στοιχειοθέτηση της αιτούμενης σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, διαφαίνεται ότι αυτά δεν καλύπτουν το σύνολο της αιτούμενης χρονικής διάρκειας, δεδομένου ότι ως τελευταίο ορόσημο της καθυστέρησης τίθεται η περίοδος Σεπτεμβρίου – Οκτωβρίου 2021, ήτοι πέντε μήνες μετά την ανάθεση της αιτούμενης σύμβασης. Ως εκ τούτου, καταλείπεται αμφιβολία ως προς το εάν πληρούνται το απολύτως απαραίτητο μέτρο για το αιτούμενο χρονικό διάστημα των έντεκα μηνών.

Κατά την κρίση, ωστόσο, της Αρχής, δεδομένου ότι σε περίπτωση ευόδωσης της ασκηθείσας αίτησης ακύρωσης κατά της υπ' αριθμ. 861/2020 Απόφασης της ΑΕΠΠ η υπόθεση θα αναπεμφθεί στην ΑΕΠΠ προκειμένου να εξεταστεί κι ο δεύτερος λόγος προσφυγής, ο οποίος δεν εξετάστηκε με την προαναφερθείσα απόφαση, υφίσταται η πιθανότητα καθυστέρησης της ανάθεσης της σύμβασης πλέον του επικαλούμενου από την αναθέτουσα αρχή χρονικού διαστήματος των πέντε μηνών. Ως εκ τούτου, διαφαίνεται ότι το απολύτως απαραίτητο μέτρο για την προσωρινή και άμεση κάλυψη των επικαλούμενων κατεπειγουσών και επιτακτικών αναγκών της αναθέτουσας αρχής μπορεί να προσδιοριστεί κατ' εκτίμηση στους οκτώ (8) μήνες, ήτοι μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

IV. Συμπέρασμα

22. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, κατ' άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ' υποπερ. (δδ) του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την προσφυγή της σε διαδικασία διαπραγμάτευσης κατ' άρθρο 32 παρ. 2, περ. γ' του ν. 4412/2016 για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις εγκαταστάσεις του Συνοριακού Σταθμού Προμαχώνα, χρονικής διάρκειας **οκτώ (8) μηνών**, ήτοι μέχρι το τέλος του έτους 2021 (άνευ δικαιώματος τρίμηνης παράτασης), προϋπολογισθείσας δαπάνης μέχρι του ποσού των 70.400,00€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 21 Μαΐου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης